

[Wilhelm]

tiet ikke fremkalder eller medvirker til at iværksætte forbrydelser.

- En tilbagevenden til, hvad der blev fastslået i 1793 og stort set opretholdt indtil 1965: at ordenshåndhævende politifolk for retssikkerhedens skyld optræder uniformeret.
- En tilbagevenden til det grundlæggende princip, der er nedfældet i retsplejelovens § 742: at efterforskningen skal rettes mod *begåede* lovovertrædelser og altså ikke f. eks. bestå i vilkårlig forhåndsregistrering for alle eventualiteters skyld.
- En tilbagevenden til retsplejelovens vidnebestemmelser, som *ikke* kender til særlige privilegier for politividner.
- En tilbagevenden til de intentioner, der lå bag forberedelsen af retsplejereformen allerede for en halv snes år siden, da antallet af varetægtsfængslinger kun var halvt så stort som nu, nemlig: at omfanget af varetægtsfængslinger burde mindskes væsentligt.
- En tilbagevenden til det princip, at hverken afhørings- eller fængslingsmetoder må benyttes som tilståelsesafpresning.
- En tilbagevenden til formålet med nævningeinstitutionen: at alle alvorligere strafferetssager skal behandles under medvirken af nævninge.
- En tilbagevenden til den hensigt, der var med oprettelsen af den særlige klageret: for retssikkerhedens skyld at lette adgangen til genoptagelse af sager.
- En tilbagevenden til det synspunkt, som alle – inkl. politiets repræsentanter – var enige om for kun ti år siden: at det er principielt forkert, at politiet skal undersøge og deltage i behandlingen af klager over sig selv.

Det kan forekomme beskedent, når et parti som VS fremsætter forslag, som stort set er en tilbagevenden til en situation, som heller ikke var tilfredsstillende. Det er også beskedent. Men ikke i betydningen bagatelagtigt; dertil har vi allerede bevæget os alt for langt bort fra den tilstand, som forslagene vil genetablere.

Og for os er forskellen ikke ligegyldig. De retssikkerhedsgrundsætninger og de demokratiske rettigheder, det her drejer sig om, kaldes sædvanligvis »borgerlige«. Og sandt nok havde de en fremtrædende plads på

»programmet« for de *borgerlige* revolutioner i sidste århundrede. Men vi har altid vedkendt os dem. Og i kritiske situationer har det altid været arbejderklassen, der har forsvaret dem, mens borgerskabet og de borgerlige partier for længst har forladt alle principper på dette område – som åbenbart kun var taktisk bestemt – og er blevet lige så statsmagtsdyrkende som flertallet af de såkaldte socialistiske partier i både 2. og 3. Internationale.

Derfor ser vi endnu en gang, at det er VS, som må tage initiativet til forsvar for de »borgerlige«, demokratiske rettigheder og retsgarantier, som det sker med disse forslag.

De foreslåede regler for registrering i politiets registre (L 18) indebærer, at retsplejelovens fastlæggelse af efterforskningsopgaver (§ 742) respekteres, således at der i efterforskningssammenhæng kun må registreres på grundlag af konkret begrundet mistanke i tilknytning til en *begået* lovovertrædelse. Samt at vedkommende skal slettes af registret, hvis mistanken ikke kan bestrykes.

Reglerne for indgreb i meddelelshemmeligheden (L 19) skærpes, således at brevåbning og telefonaflytning kun kan besluttes for kortere perioder ad gangen, der skal beskikkes en forsvarer for den, indgrebet rettes imod, kendelse om forlængelse af indgrebet forudsætter en vurdering af de hidtil opnåede resultater, og der skal mere undtagelsesfrit end nu gives efterfølgende oplysning om indgrebet.

Forslaget vedrørende anvendelse af politiprovokatorer (L 20) er et ubetinget forbud mod, at politiet fremkalder eller medvirker til strafbare handlinger.

De skærpede varetægtskriterier (L 21) ændrer *straframmen* på 1 år og 6 måneder til en forventet straf på 1 år eller derover. Totalisolation under varetægt foreslås helt afskaffet (L 22). Og der opstilles tidsrammer for afhøringer, som skal hindre falske udmattelsestilståelser (L 23). Overtrædelse af retsgarantierne medfører, at de pågældende myndigheds personer forflyttes til andre opgaver for en periode på mindst 2 år (L 24).

Ved regler for politiets og anklagemyndighedens udtalelser om sigtede tilstræbes en højere grad af ligestilling mellem anklagemyndigheden og forsvaret, især for at mindske risikoen for, at nogen bliver »dømt på forhånd« i offentligheden (L 25). Det præci-